

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Araştırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 43 26 Nisan-2 Mayıs 2021

Derleyenler: Prof. Dr. Armađan GÖZKAMAN, Arař. Gör. Melek Özlem AYAS

1. İTALYA, KURTARMA FONUNU ONAYLADI

İtalyan hükümeti, Avrupa Birliği'nin koronavirüs salgınının üye ülkeler üzerindeki ekonomik etkilerini hafifletmek amacıyla hazırladığı kurtarma fonuna ilişkin planı onayladı. Bařbakan Mario Draghi tarafından desteklenen kurtarma planı, Temsilciler Meclisi Genel Kurulundaki oylamada 442 "evet" ve 19 "hayır" oyu alırken, Senato'da yapılan oylamada 224 "evet" ve 16 "hayır" oyu aldı. Muhalefetin bazı eleştirilerine hedef olan 222,1 milyar avroluk kurtarma paketi, Bařbakan Draghi tarafından "İtalya ekonomisini ve İtalyan toplumunu yıllardır sarsan bazı zayıflıkları giderme potansiyeli" üzerinden değerlendirildi.

Parlamento tarafından onaylanan kurtarma paketiyle birçok projeye destek sağlanacak. Yenilenebilir enerji ve hidroelektrik alanında yapılacak yatırımların yanı sıra; ulaşım altyapısına yönelik 31,4 milyar avro, ar-ge faaliyetleri çerçevesinde 31,9 milyar avro, istihdamın güçlendirilmesi için 22,4 milyar avro ve sağlık sisteminin iyileştirilmesi bağlamında ise 18,5 milyar avro harcanması bekleniyor.

The Local, 26 Nisan 2021

The Local, (26.04.2021) "Italy approves post-Covid economic recovery plan". Erişim adresi: <https://www.thelocal.it/20210426/less-red-tape-italy-announces-post-covid-economic-recovery-plan/>

2. AVRUPA BİRLİĞİ'NDEN RUS DİPLOMATLARA YÖNELİK YAPTIRIM

Çek Cumhuriyeti'nin 2014 yılında Vrbětice kentinde meydana gelen bir patlamayla bağlantılı olduklarını öne sürerek 18 Rus diplomatı sınır dışı etme kararına Avrupa Birliđi üyesi devletlerden destek geldi. Baltık ülkeleri ve Slovakya, Prag'ın çağrısına uyarak 7 Rus diplomatı sınır dışı edeceklerini açıkladı. Çeřitli AB kaynaklarına göre Polonya, Bulgaristan ve Romanya'nın da Çek Cumhuriyeti'nin çağrısına olumlu yanıt vermesi bekleniyor.

Andrew Rettman, (26.04.2021) "EU in talks on further Russia expulsions", EUobserver. Erişim adresi: <https://euobserver.com/world/151654>

3. AB, FAS'IN DÜZENSİZ GÖÇLE MÜCADELEYE DESTEĞİNİ ARTIRMAYI ARZULUYOR

Avrupa Birliği, göç stratejisinde öncelikli bir role sahip olan Fas yönetimi ile ortak bir strateji oluşturma konusunda zorluk çekiyor. AB'den daha fazla mali destek bekleyen Rabat hükûmetinin, Türkiye ve Libya örneklerinde olduğu gibi, düzensiz göçle mücadeledeki "önemli" rolünün tanınması yönünde bir talebi mevcut. AB ise, 2018'de sağladığı mali yardım sonrasında Fas'ın göç akışlarını yönetme ve özellikle İspanya'ya yasa dışı girişleri önlemeyle konularında ciddi çabalar gösterdiğini kabul etmekle birlikte, ilişkilerin "uzun vadeli hedeflerin" belirlenmesine olanak sağlayacak şekilde yeniden ve kapsamlı bir şekilde düşünülmesi gerektiği görüşünde. Brüksel, bu bağlamda iki büyük mali programı kullanmayı hedefliyor. Bunlardan biri, AB'nin 2021-2027 dönemlerini kapsayan çok yıllık mali çerçevesi. Diğeri ise 79,5 milyar avroluk bir kaynak anlamına gelen ve yaklaşık olarak dörtte biri AB'nin komşularına ayrılmış olan *Komşuluk, Kalkınma ve Uluslararası İşbirliği Aracı*.

El País, 26 Nisan 2021

María Martín, Bernardo de Miguel (26.04.2021) "La UE busca mayor apoyo de Marruecos contra la inmigración irregular a cambio de más ayudas", El País. Erişim adresi: <https://elpais.com/internacional/2021-04-26/la-ue-busca-mayor-apoyo-de-marruecos-contra-la-inmigracion-irregular-a-cambio-de-mas-ayudas.html>

4. AB-İSVİÇRE GÖRÜŞMELERİNDE ZOR DÖNEM

İsviçre hükûmeti ile Avrupa Birliği arasında imzalanması beklenen çerçeve anlaşmanın müzakerelerde yaşanan çeşitli sorunlar nedeniyle gecikeceği tahmin ediliyor. İsviçre Cumhurbaşkanı Guy Parmelin, 2018 yılında iki tarafın da onayladığı taslak anlaşma metninin "kayda değer" görüş ayrılıklarından ötürü güncellenemediğini ifade etti. Dışişleri Bakanı Ignazio Cassis, serbest dolaşım ilkesinin farklı yorumlandığına değinerek, İsviçre açısından "çalışanlar ve aileleri" öncelik taşıırken AB'nin tüm vatandaşların dolaşım özgürlüğüne odaklandığına dikkat çekti. Ülkenin genel ücretlendirme seviyesinde -yabancı işçilerin emek piyasasına dâhil olmasından kaynaklanan- bir düşüş yaşanma olasılığı, İsviçre makamlarını endişelendiren bir diğer noktayı oluşturuyor.

Brüksel ile Bern arasındaki ekonomik ilişkiler 100'den fazla ikili anlaşmayla düzenlenmiş durumda. İsviçre, bir ticaret anlaşması oluşturulamazsa, AB ortak pazarının sağladığı avantajlardan mahrum kalacak.

SWI, 26 Nisan 2021

SWI, (26.04.2021) "Free movement is main hurdle in Swiss-EU treaty talks: Swiss minister". Erişim adresi: <https://www.swissinfo.ch/eng/free-movement-is-main-hurdle-in-swiss-eu-treaty-talks--swiss-minister/46567782>

5. "OTURMA DÜZENİ" TARTIŞMALARINA YÖNELİK AÇIKLAMALAR

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula Von Der Leyen, 6 Nisan 2021 tarihinde Ankara'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la gerçekleştirdiği görüşme sırasında yaşanan ve Avrupa basınında "Sofagate" olarak adlandırılan koltuk kriziyle ilgili açıklamalarda bulundu. Avrupa Komisyonu'nun ilk kadın başkanı olan Von Der Leyen, maruz kaldığı muameleyi kadın olmasına bağlayarak "Kravat ve takım elbise giyseydim böyle olmazdı." dedi. Michel'i veya Erdoğan'ı suçlamadığını belirten Ursula Von Der Leyen, gördüğü muamele sebebiyle "incindiğini ve yalnız bırakıldığını" ifade ederken, daha önceki görüşmelerde herhangi bir sandalye eksikliği yaşanmadığını da sözlerine ekledi.

Konuyla ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan yazılı açıklamada ise sorunun AB'deki iç (siyasi) çekişmelerden kaynaklandığı ve von der Leyen'in kadın olmasıyla bir ilişkisi olmadığı belirtildi. Hükümet tarafında bir "art niyetin" olmadığı belirtilen açıklamada, sorunun "AB protokol yetkilileri arasındaki eş güdüm eksikliğinden" ve "ihmalden" kaynaklandığı vurgulanarak Türkiye Cumhuriyeti'nin cinsiyet ayrımcılığı ile ilişkilendirilmesinden duyulan rahatsızlık da ifade edildi.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, 28 Nisan 2021

Euronews, 27 Nisan 2021

Republic of Turkey, Ministry of Foreign Affairs (28.04.2021) "Statement of the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs, Ambassador Tanju Bilgiç in response to a question regarding the discussions concerning the seating arrangement during the visit of the presidents of the European Council and the European Commission to Turkey". Erişim adresi: <https://www.mfa.gov.tr/sc-16-ab-konseyi-ve-komisyonu-baskanlarinin-ulkemizi-ziyaretinde-yasanan-oturma-duzeni-tartismasi-hk-sc.en.mfa>

Euronews, (27.04.2021) "Sofagate: von der Leyen hits out saying seating snub in Turkey 'happened because I was a woman". Erişim adresi: <https://www.euronews.com/2021/04/27/sofagate-von-der-leyen-hits-out-saying-seating-snob-in-turkey-happened-because-i-was-a-wom>

6. FRANSA VE ALMANYA'DAN AVRUPA KOMİSYONUNA ÇAĞRI

Fransa Maliye Bakanı Bruno Le Maire, Alman mevkidaşı ile birlikte gerçekleştirdiği basın toplantısında AB'nin ekonomik büyüme kaydeden Çin ve ABD'ye karşı AB'nin de "yarışta kalabilmesi" gerektiğini vurguladı. Bu bağlamda, Avrupa Komisyonunun ulusal (ekonomik) kurtarma ve dayanıklılık planlarını mümkün olan en kısa sürede değerlendirmesi ve üye devletlerin AB'den mali yardım almalarının sağlanması gerekiyor.

2020 yılının Temmuz ayında 750 milyar avroluk bir kurtarma fonuna yeşil ışık yakan AB, bu desteği koşullu olarak sağlayacak. Üye devletlerin bu fondan faydalanabilmeleri için önce ulusal planlarını AB'nin onayına sunmaları gerekiyor. Le Maire, hem üye devletlerin hem de Komisyonun söz konusu fonu somut bir gerçekliğe dönüştürme sorumluluğunu taşıdıklarını da hatırlattı.

La Tribune, 28 Nisan 2021

E. Szeftel, Y. Schreiber, (28.04.2021) "États-Unis et Chine décollent à toute vitesse, Paris et Berlin très inquiets du déclassement de l'Europe", La Tribune. Erişim adresi: <https://www.latribune.fr/economie/union-europeenne/etats-unis-et-chine-decollent-a-toute-vitesse-paris-et-berlin-tres-inquiets-du-declassement-de-l-ue-883414.html>

7. AVRUPA BİRLİĞİ'NDEN DANİMARKA'YA TEPKİ

Danimarka'nın Suriyeli sığınmacıların bir kısmının ikamet izinlerini iptal etmesi ve Suriye'ye geri gönderme kararı alması, Avrupa Birliği tarafından tepkiyle karşılandı. Avrupa Komisyonunun içişlerinden sorumlu üyesi Ylva Johansson konuyla ilgili yaptığı açıklamada, uygulamanın hatalı olduğunu ve Danimarka'nın bu eyleminin kendisini endişelendirdiğini ifade ederek, geri gönderilmeyenlerin çalışma veya okuma izinlerinin iptal edilmesi olasılığına da dikkat çekti. Danimarka Göç ve Uyum Bakanı Mattias Tesfaye ise mültecilerin koşullar iyileştiğinde ülkelerine geri dönerek hayatlarını yeniden kurmaları gerektiğini söyledi.

Danimarka'nın ülkeye sığınan Suriyelileri geri dönmeye teşvik etmek için 2019'dan beri kişi başına yaklaşık 175.000 Danimarka kronu teklif ettiği ve teşvikten yararlanan 250 Suriye vatandaşının gönüllü olarak Suriye'ye döndüğü biliniyor.

Reuters, 28 Nisan 2021

Nikolaj Skydsgaard, (28.04.2021) "Denmark firm on returning refugees to war-torn Syria", Reuters. Erişim adresi: <https://www.reuters.com/world/europe/denmark-firm-returning-refugees-war-torn-syria-2021-04-27/>

8. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ASTRAZENECA'YA KARŞI AÇTIĞI DAVANIN İLK DURUŞMASI GÖRÜLDÜ

Aşılama çalışmalarının hızlandırma gayretinde olan Avrupa Birliği, AstraZeneca ile gerçekleştirdiği anlaşmanın şartlarının yerine getirilmediğini öne sürerek dava açtı. 27 Nisan Çarşamba günü gerçekleşen ilk duruşmanın ardından basına açıklamalarda bulunan AstraZeneca'nın avukatı Hakim Boularbah, temsil ettiği firmanın AB tarafından başlatılan hukuki süreç nedeniyle duyduğu üzüntüyü ifade ederek, anlaşmazlığın bir an önce giderilmesini umduklarını söyledi. Bir sonraki duruşmanın 26 Mayıs'ta yapılması bekleniyor.

2021 yılının ilk çeyreğinde AstraZeneca'dan 120 milyon doz aşı almayı bekleyen AB, yalnızca 30 milyon doza ulaşabilmişti.

Al Jazeera, 28 Nisan 2021

Al Jazeera, (28.04.2021) "EU lawsuit against AstraZeneca begins in Brussels court". Erişim adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2021/4/28/eu-lawsuit-against-astrazeneca-begins-in-brussels-court>

9. AP'DEN SANAL ORTAMDA TERÖRLE MÜCADELEYE İLİŞKİN YENİ DÜZENLEME

Avrupa Parlamentosunda 27 Nisan Çarşamba günü gerçekleştirilen oturumda, sanal ortamda paylaşılan terör içerikli yazılı ve görsel iletilerin en geç bir saat içerisinde kaldırılması veya ilgili iletilere erişim engeli getirilmesi konusunda anlaşmaya varıldı. Yalnızca sosyal medya paylaşımlarını kapsamayan bu kararın uygulanabilmesi için yetkili makamlarca ilgili kurumlara talimat verilmesi gerekiyor. Parlamento'nun aldığı karar, Avrupa Birliği içinde yerleşik olup olmadıklarına bakılmaksızın tüm dijital platformları kapsayacak.

Avrupa Parlamentosu, 28 Nisan 2021

European Parliament, (28.04.2021) “New rules adopted for quick and smooth removal of terrorist content online”. Erişim adresi: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210422IPRO2621/new-rules-adopted-for-quick-and-smooth-removal-of-terrorist-content-online>

10. AVRUPA PARLAMENTOSUNDAN “AŞI PASAPORTU” İÇİN YEŞİL IŞIK

Avrupa Parlamentosu, koronavirüse karşı mücadele kapsamında kısıtlanan seyahatlerin serbestleştirilmesi amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan “aşı pasaportu” (dijital yeşil sertifika) ile ilgili kararını verdi. Buna göre, bir yıl boyunca geçerli olması planlanan sertifikanın basılı veya elektronik formatta kullanılabilmesi öngörülüyor. Aşı yaptırmış olan bireylerin aşı bilgilerinin yer aldığı sertifika, aşı yaptırmayanların ise yakın zamanda alınmış negatif test sonuçlarını veya daha önce hastalığı geçirip geçirmediğini öğrenme olanağı sağlayacak.

Le Soir, 28 Nisan 2021

Philippe Regnier, (28.04.2021) “Certificat covid de l’UE: bras de fer en vue sur la gratuité des tests”, Le Soir. Erişim adresi: <https://www.lesoir.be/39100/article/2021-04-28/certificat-covid-de-lue-bras-de-fer-en-vue-sur-la-gratuite-des-tests>

11. KOMİSYON, YENİ GENOMİK TEKNİKLER HAKKINDAKİ ARAŞTIRMASINI TAMAMLADI

Avrupa Komisyonunun hazırladığı yeni nesil genom düzenleme teknikleri hakkındaki araştırma yayımlandı. Araştırma sonuçlarına göre, yeni tekniklerin -Avrupa Birliği tarafından “Yeşil Anlaşma” ve “Çiftlikten Çatala” stratejileri bağlamında ortaya konulan hedeflere de uygun olarak- sürdürülebilir bir gıda sistemine katkı sağlama potansiyeli bulunuyor. Bu çalışmada ortaya konulan bir diğer önemli nokta, AB’deki genetiği değiştirilmiş organizmalara (GDO) yönelik düzenlemelerin güncellenmesiyle ilgili. Mevcut GDO mevzuatı, yenilikçi genom düzenleme teknikleriyle uyumlu değil. Avrupa Komisyonu, bu açığı kapatmak için geniş çaplı bir danışma sürecini başlatmayı planlıyor.

Avrupa Komisyonu, 29 Nisan 2021

European Commission, (29.04.2021) “Biotechnologies: Commission seeks open debate on New Genomic Techniques as study shows potential for sustainable agriculture and need for new policy”. Erişim adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1985

12. AB, MYANMAR’DA DEMOKRASİNİN YENİDEN İNŞASI İÇİN DESTEK VERMEYE HAZIR

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Güneydoğu Asya Devletleri Örgütü (ASEAN) toplantısında yaptığı açıklamada, AB’nin Myanmar’daki askeri yönetimin sona ermesi için destek vermeye hazır olduğunu duyurdu. tarihinde gerçekleşen ASEAN zirvesinden sonra üye devletler cunta yönetiminin şiddete son vermesi için uzlaşmaya varıldığına dair açıklamalarda bulunmuşlardı. Borrell, bu bağlamda, ülkenin demokrasiye yeniden kavuşması için ilgili taraflar arasında yapıcı bir diyalogun kurulmasına destek olacağına dikkat çekti.

Myanmar’da güvenlik güçlerinin darbe karşıtı protesto eylemlerinde aşırı güç kullanması yüzünden 750’den fazla can kaybı yaşanmıştı.

Avrupa Birliği Konseyi, 30 Nisan 2021

European Council - Council of the European Union, (21.04.2021) “Myanmar/Burma: Declaration by the High Representative on behalf the EU on the outcome of the ASEAN Leaders’ Meeting”. Erişim adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/04/30/myanmar-burma-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-outcome-of-the-asean-leaders-meeting/>

13. BIONTECH-PFIZER’DEN AVRUPA İLAÇ AJANSINA BAŞVURU

BioNTech-Pfizer, geliştirdikleri koronavirüs aşısının 12-15 yaş aralığındaki çocuklara uygulanabilmesi için Avrupa İlaç Ajansına başvurdu. Şirket tarafından 30 Nisan Cuma günü gerçekleştirilen başvuruda, 2.000’den fazla denek üzerinde yürütülen çalışmalardan olumlu sonuçlar alındığı ve aşının 12-15 yaş arasındaki çocuklarda kullanılmasının güvenli olduğu kanısına varıldığı belirtildi. BioNTech-Pfizer tarafından üretilen aşı daha önce Amerikan Gıda ve İlaç Dairesinden onay almış ve kullanım alanı söz konusu yaş aralığını da kapsayacak şekilde genişletilmişti.

Fox News, 30 Nisan 2021

Fox News, (30.04.2021) “Pfizer-BioNTech seek COVID-19 vaccine authorization for kids in EU”. Erişim Adresi: <https://www.foxnews.com/health/pfizer-biontech-seek-covid-19-vaccine-ok-kids-eu>

14. AVRUPA PARLAMENTOSUNDAN FRONTEX BÜTÇESİNE RET

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı (FRONTEX) bütçesini onaylamadı. Bu kararda iki faktörün önemli rol oynadığı görülüyor. Bunlardan biri, uzun süredir sığınmacıların Ajans tarafından yasa dışı yöntemler kullanılarak geri gönderilmesiyle ilgili. FRONTEX yetkililerinin Libya sahil güvenlik kuvvetlerine “bilgi” sağlayarak sığınma teşebbüsünde bulunanların yakalanmalarına neden olmaları, AP’deki oylama sonucunu belirleyen bir diğer unsuru oluşturdu.

DW, 30 Nisan 2021

Le Monde, 30 Nisan 2021

Marco Wolter, (30.04.2021) “Une enquête de médias européens accable Frontex”, Deutsche Welle. Erişim adresi: <https://www.dw.com/fr/une-enqu%C3%AAtedem%C3%A9dias-europ%C3%A9ens-accable-frontex/a-57393179>

Jean-Pierre Stroobants, (30.04.2021) “Immigration: l’agence Frontex sanctionnée par le Parlement européen”, Le Monde. Erişim adresi: https://www.lemonde.fr/international/article/2021/04/30/frontex-critique-et-sanctionnee-par-le-parlement-europeen_6078609_3210.html

15. AVRUPA BİRLİĞİ’NDEN RUSYA’YA KINAMA

AB üst düzey yetkilileri, Rusya'nın sekiz Avrupalı yetkilinin Rusya topraklarına girmesini yasaklayan kararını güçlü bir şekilde kınadı. Avrupa Birliği Zirvesi Başkanı Charles Michel, Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve Avrupa Parlamentosu Başkanı David Sassoli tarafından yapılan ortak açıklamada yasaklama kararının kabul edilemez olduğu belirtilirken, yasal bir dayanaktan yoksun ve tamamen asılsız olduğu vurgulandı. Moskova'nın ilan ettiği sekiz kişilik yasak listesinde Avrupa

Parlamentosu Başkanı David Sassoli ve Avrupa Komisyonunun değerler ve şeffaflıktan sorumlu üyesi Vera Jourova da yer alıyor.

Euronews, 1 Mayıs 2021

Euronews, (01.05.2021) "EU leaders condemn 'groundless' Russian sanctions on eight European officials". Erişim adresi: <https://www.euronews.com/2021/04/30/russia-sanctions-european-parliament-president-and-seven-other-officials>

16. "DİPLOMATİK STATÜ" SORUNUNDA UMUT VERİCİ GELİŞME

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanı Dominic Raab, Avrupa Birliği temsilcisine büyükelçilik statüsü verilmesiyle ilgili krizin yakında sona erebileceği anlamına gelen bir açıklamada bulundu. Londra yönetiminin AB ile ilişkilerini bu örgütün "hak ettiği saygı" çerçevesinde gerçekleştirme niyetini ortaya koyan Raab'a göre Brexit sonrası süreçte "yeni bir sayfa açma" vakti gelmiş bulunuyor.

Birleşik Krallık hükümeti, Avrupa Birliği Büyükelçisi João Vale de Almeida'nın bir devleti temsil etmiyor olması nedeniyle tam diplomatik statüye sahip olmasını reddetmiş, bunun yerine "diplomatik tanıma" tercihini ortaya koymuştu. Birlik tarafında ise 140 farklı devletle tam diplomatik statü görüşmelerinde bulunduğu dikkat çekiliyor. AB, her ne kadar hukuki sonuçlar açısından ciddi bir fark ortaya çıkmayacak olsa da, Londra'nın 27 devleti temsil eden bir örgütlenmenin önemli rolünü reddetme eğilimine tepki olarak diplomatik statüye özel bir önem veriyor.

The Guardian, 2 Mayıs 2021

Patrick Wintour, (02.05.2021) "UK hints it will give full diplomatic status to EU ambassador", The Guardian. Erişim adresi: <https://www.theguardian.com/world/2021/may/02/uk-hints-it-will-give-full-diplomatic-status-to-eu-ambassador>